

Cristina Cergan, Cristina Radu, Iris Tănăsescu

Fișe de lucru
și teste de lectură și redactare
Clasa a V-a

Dezvoltarea competențelor de receptare și redactare
a textelor scrise (literare, nonliterare, multimodale)

Lucrare elaborată în conformitate cu Programa școlară de Limba și literatura română, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației nr. 3393/28.02.2017, și cu Programa școlară pentru cursul opțional Lectura și abilitățile de viață, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației nr. 3961/3.05.2012.

Editor: Călin Vlasie

Redactare: Olimpia Filip
Tehnoredactare: Stelian Bigan
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Ionuț Broștianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Fișe de lucru și teste de lectură și redactare : clasa a V-a : dezvoltarea competențelor de receptare și redactare a textelor scrise (literare, nonliterare, multimodale) / Cristina Cergan, Cristina Radu, Iris Tănăsescu. - Pitești : Paralela 45, 2017

ISBN 978-973-47-2637-0

I. Radu, Cristina
II. Tănăsescu, Iris

37

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Pitești, jud. Argeș, cod 110174, str. Frații Golești 130

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444

0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

sau accesați www.edituraparelela45.ro

Tipar executat la EVEREST
: TIPOGRAFIA

Copyright © Editura Paralela 45, 2017

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

CUPRINS

Argument / 4

TEXTE/FRAGMENTE DE TEXTE LITERARE / 5

TEXTE/FRAGMENTE DE TEXTE NONLITERARE / 33

TEXTE MULTIMODALE / 55

TESTE FINALE / 68

MODELE DE SUBIECTE PENTRU CONCURSURI ȘI OLIMPIADE
CARE VIZEAZĂ LECTURA / 74

Subiecte date la OLIMPIADA DE LECTURĂ:

„LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ” / 86

Argument

Prezentul auxiliar didactic vizează în principal dezvoltarea abilității de lectură a elevilor, în strânsă corelație cu două dintre competențele generale prezente în noua programă de limba și literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a și anume: **Receptarea textului scris de diverse tipuri** (competența generală nr. 2), respectiv **Redactarea textului scris de diverse tipuri** (competența generală nr. 3).

Astfel, lucrarea de față este un instrument de lucru util atât elevilor, cât și profesorilor în trei direcții ale activității școlare:

– în primul rând, vine în completarea manualului de limba și literatura română pentru clasa a V-a al editurii Paralela 45, dar și a altor manuale de clasa a V-a;

– de asemenea, se adresează celor care au ales cursul opțional „Lectura și abilitățile de viață” (nivelul I – clasa a V-a și clasa a VI-a), curs opțional avizat de Ministerul Educației Naționale;

– și, nu în ultimul rând, pentru pregătirea elevilor capabili de performanță în vederea participării la olimpiada „Lectura ca abilitate de viață”, una dintre competițiile școlare de profil, care atrage tot mai mulți participanți an de an.

Categoriile de performanță vizate de itemii fișelor sunt: dezvoltarea abilităților de *extragere a informațiilor explicit formulate, formularea unor concluzii directe, interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor, examinarea și evaluarea conținutului, a limbajului și a elementelor textuale*, conform cadrelor europene de referință în ceea ce privește competența de lectură în limba maternă.

Partea a doua conține patru teste finale pe tema naturii, tema familiei, tema aventurii și tema prieteniei, teme abordate și în cadrul fișelor de lucru, rolul acestor teste fiind evaluarea modului în care elevii au reușit să-și dezvolte competențele vizate.

În partea a treia se regăsesc modele de subiecte pentru olimpiadele și competițiile școlare care au ca obiect dezvoltarea competenței de lectură, precum și subiectele date în ultimii ani la etapele județene ale Olimpiadei „Lectura ca abilitate de viață”.

Punctele tari ale acestui auxiliar didactic sunt: **noutatea** domeniului abordat, **versatilitatea**, acesta vizând trei domenii de activitate (orele de limba și literatura română, orele de opțional „Lectura și abilitățile de viață”, pregătirea elevilor capabili de performanță), **cultivarea gustului pentru lectură**, fragmentele literare, atent alese, constituind adevărate invitații la lectura integrală a operelor din care au fost selectate.

Autoarele doresc succes tuturor elevilor care învață limba și literatura română, cât și elevilor care participă la Olimpiada Națională „Lectura ca abilitate de viață”!

TEXTE/FRAGMENTE DE TEXTE LITERARE

FIȘA I

Niciodată n-a simțit împăratul mai mare bucurie decât când a văzut la masa sa merele de aur din care nu gustase niciodată.

— Acum, zise Prâslea, să căutăm și pe hoț.

Dară împăratul, mulțumit că pipăise merele cele aurite, nu mai voia să știe de hoți. Fiul său însă nu se lăsa cu una cu două, ci, arătând împăratului dâra de sânge ce lăsase pe pământ rana ce făcuse hoțului, îi spuse că se duce să-l caute și să-l aducă împăratului chiar din gaură de șarpe. Și chiar de a doua zi vorbi cu frații lui ca să meargă împreună pe urma hoțului și să-l prinză.

Frații săi prinseră pizmă pe el pentru că fusese mai vrednic decât dânsii și căutau prilej ca să-l piarză; de aceea și voiră bucuos să meargă. Ei se pregătiră și porniră.

Se luară, deci, după dâra sângelui și merse, merse, până ce ieșiră la pustietate, de acolo mai merse oleacă până ce dete de o prăpastie, unde se și pierdu dâra. Ocoliră împrejurul prăpastiei și văzură că dâra de sânge nu mai înainta. Atunci pricepură ei că în prăpastia aceea trebuie să locuiască furul merelor.

Dară cum să se lase înăuntru? Porunciră numaidecât vârteje și funii groase și îndată se și gătiră. Le așezară, și se lăsă fratele cel mare.

— Dară, zise el, când voi scutura frânghia, să mă scoateți afară.

Așa și făcură. După fratele cel mare se coborî cel mijlociu și făcu și el ca cel dintâi, atâta numai că se lăsă ceva mai în jos.

— Acum e rândul meu să mă las în prăpastie, zise Prâslea, văzând că frații cei mari se codesc; când voi mișca frânghia, voi mai mult să mă lăsați în jos; și după ce veți vedea că frânghia nu se mai duce la vale, să puneți paznici, să păzească și, când va vedea că frânghia se mișcă de lovește marginile groapei, să o trageți afară.

Se lăsă și cel mai mic din frați și, de ce mișca frânghia, d-aia îl lăsa mai jos, și-l lăsară, și-l lăsară, până ce văzură că frânghia nu mai sta întinsă, cum este când are ceva atârnat de capătul ei.

Atunci frații ținură sfat și ziseră:

— Să așteptăm până ce vom vedea dacă face vreo izbândă, și atunci, ori bine ori rău de va face, să-l pierdem, ca să ne curățim de unul ca dânsul care ne face de rușine.

Prâslea ajuns pe tărâmul celălalt, se uită cu sfială în toate părțile, și cu mare mirare văzu toate lucrurile schimbate; pământul, florile, copacii, lighioni altfel făptuite erau p-acolo. Deocamdată îi cam fu frică, dară, îmbărbătându-se, apucă pe un drum și merse până dete de niște palaturi cu totul și cu totul de aramă.

Petre Ispirescu, *Prâslea cel voinic și merele de aur* (fragment)

1. De ce a simțit împăratul cea mai mare bucurie?

A	...că a fost prins hoțul merelor de aur.
B	...că avea un fiu destoinic care reușise ceea ce frații săi nu putuseră.

C	...că a văzut la masa sa merele de aur din care nu gustase niciodată.
D	...că acum era bogat, pentru că avea la masa sa merele de aur.

2. Ce crezi că înseamnă că „frații cei mari se codesc”?

A	...că frații cei mari își dădeau coate.
B	...că frații cei mari stăteau la coadă.
C	...că frații cei mari se dădeau înapoi de la a coborî în prăpastie.
D	...că frații cei mari se plictiseau.

3. Așază, în succesiunea corectă, secvențele care constituie acțiunea acestui text literar.

	Prâslea pleacă împreună cu frații mai mari după hoțul merelor.
	Urma hoțului îi duce la o prăpastie.
	Prâslea coboară în prăpastie ajungând pe tărâmul celălalt.
	Împăratul se bucură că are pentru prima dată la masă merele de aur.
	Frații cei mari coboară prea puțin în prăpastie.

4. De ce crezi că frații cei mari vor să-l piardă (să-l omoare) pe Prâslea?

.....

.....

5. Care dintre cuvintele următoare ar putea să îl caracterizeze pe Prâslea?

A	Puternic;
B	Naiv;
C	Curajos;
D	Harnic.

6. Ai aflat că Prâslea, fratele mai mic, era și mai inteligent, și mai curajos ca frații lui. Identifică în text o scurtă secvență care ne arată că Prâslea se aseamănă cu oamenii obișnuiți, trăind sentimente omenești.

Citat:

7. Transcrie o secvență, de aproximativ 30 de cuvinte, care să plaseze acțiunea în lumea fabulosului (o lume ireală).

Citat:

.....

.....

.....

8. Fii tu profesorul și identifică în text două cuvinte a căror formă nu mai este acceptată de DOOM2! Rescrie forma literară!

I..... Forma corectă:

II..... Forma corectă:

9. Care crezi că este mesajul acestei întâmplări?

.....

.....

TEXTE/FRAGMENTE DE TEXTE NONLITERARE

FIȘA I

Frați de cruce. 3 zodii care nu vor trăda niciodată un prieten

Secretele tale sunt în siguranță alături de ei, fiindcă poți să le pui pistolul la tâmplă, iar aceste persoane nu te vor trăda. Sunt oameni sinceri, prieteni buni, mereu acolo pentru tine când ai nevoie. Vorbim despre zodiile de încredere, despre oamenii care te susțin necondiționat și care nu te vor trăda niciodată.

Iată în ce zodii sunt născute persoanele care nu vor trăda niciodată o persoană pe care o iubesc:

Săgetător

Săgetătorul este jovial și uneori chiar caraghios, dar asta nu înseamnă că nu este serios. Are niște principii bine stabilite și n-ai niciun motiv să te temi de trădare alături de el. Secretele odată încredințate lui sunt în siguranță pentru totdeauna. Acești oameni urăsc minciuna și falsitatea fiindcă ei nu pot fi așa și nu înțeleg de ce alții fac acest lucru. Săgetătorul este acel gen de persoană la care te gândești prima oară atunci când simți nevoia să vorbești cu cineva despre problemele tale!

Fecioară

Persoana născută în Fecioară este foarte serioasă în abordarea tuturor relațiilor, motiv pentru care nu știe și nici nu vrea să audă vreodată despre trădare. Are puțini prieteni, dar buni, pentru care ar fi capabilă de orice. Este genul de persoană căreia îi poți spune orice, însă pe care nu trebuie să o trădezi sau să o vorbești pe la spate, fiindcă nici ea nu va face acest lucru. E directă și preferă să spună lucrurile verde în față. E dispusă la orice sacrificiu pentru a le arăta celor din jur cât de mult îi iubește.

Rac

Dacă nu ai avut până acum un prieten de nădejde, apropie-te de un Rac. Este o persoană caldă și iubitoare, fidelă în toate relațiile pe care le are. Merge până în pânzele albe alături de cei cărora le-a promis sprijin. Este un om statornic, care îți va păstra secretele cu sfințenie. Va ști cum să te impulsioneze să fii mai bun. Are răbdare cu tine și se gândește mereu la cei din jurul său. Trebuie să știi că un Rac nu te va trăda niciodată pentru binele lui!

http://horoscop.ele.ro/frati-de-cruce-3-zodii-care-nu-vor-trada-niciodata-in-prieten_--a13646.html

1. Ce trăsătură comună au reprezentanții celor trei zodii descrise în acest articol?

.....

2. Care dintre cuvintele următoare ar putea caracteriza o persoană născută în zodia săgetătorului?

A	mincinos;
B	jovial;
C	răbdător;
D	trădător.

3. Care dintre cuvintele următoare ar putea caracteriza o persoană născută în zodia racului?

A	iubitor;
B	jovial;
C	caraghios;
D	direct.

4. Enumeră trei calități ale persoanei din zodia fecioarei:

.....

5. Enumeră trei greșeli ale celorlalți pe care nu le acceptă nici măcar una dintre cele trei zodii: săgetător, fecioară, rac.

.....

.....

.....

6. Ilustrează, prin câte o secvență de aproximativ 10 cuvinte, ideea că reprezentanții celor trei zodii sunt persoane care nu vor trăda niciodată o persoană pe care o iubesc.

săgetător:

.....

fecioară:

.....

rac:

.....

7. Crezi că aceste informații sunt „basme”? Explică alegerea ta!

.....

.....

8. Tu în ce zodie ești? Enumeră trei calități ale zodiei tale și un defect.

.....

.....

9. Cât timp crezi că au valabilitate informațiile transmise de acest articol?

A	O zi;
B	Un an;
C	O perioadă îndelungată.

10. Realizează o scurtă prezentare a unei zodii imaginare în care să se regăsească prietenul tău cel mai bun/ prietena ta cea mai bună. Ce nume ar avea această zodie?

.....

.....

TEXTE MULTIMODALE

FIȘA I

1. Pe coperta din imagine există indicii despre apariția cărții „Basme și povești mistice” în cadrul unei colecții. Despre ce colecție este vorba?

A	<i>Basme și povești;</i>
B	<i>Basme și povești mistice românești;</i>
C	<i>Povești și legende românești;</i>
D	<i>Povești și legende europene.</i>

2. Selectează, din imagine, informații legate de:

Titlul cărții:

Editură:

3. Care crezi că este explicația tipului de scris folosit de editor pentru titlul cărții?

A	...sugerează vârsta copilăriei.
B	...scrisul de acest tip este mai frumos.
C	...este un scris vechi.
D	...nu-mi dau seama.

4. Identifică un element din imaginea de pe copertă care este în corespondență cu următoarele cuvinte:

românești:

*mistic**:

**mistic*, *ă* – care crede în existența unor forțe supranaturale

5. Care element de pe coperta cărții te convinge cel mai puternic să citești cartea?

.....

.....

.....

.....